



BRANŽEŽSKÝ ZPRAVODAJ

Jaro – 1/2023

zdarma



autor: Tereza Musilová Ficková

SLOVO STAROSTY A MÍSTOSTAROSTY

Vážený spoluobčané, milí sousedé, drazí přátelé, jaro nám zaťukalo na dveře. V polovině března jsme se mohli konečně po chladných zimních měsících slunit, když nám teploty stoupaly přes 15 stupňů. Jakmile jsme dveře jaru pootevřeli více, tak se nám opět ochladilo a zavítal k nám vítr a sněhové přeháňky, které nás zase vrátily do chladné reality. Nyní už nám jaro ukázalo, že umí svou práci dobře, všechno nám kvete a bují a sluníčko nás nabíjí svou energií.

Mnozí se již jistě těší na první chvíle spojené s posezením venku, pěší výlety do přírody, na hrady a zámky, jiní zase na výlety na kole nebo na motorce. Zahrádkáři zase na chvíle strávené u svých záhonů a někteří třeba jen na posezení v restauračních zahrádkách. Odreagování při slunečních paprscích prostě uvítá jistě každý a stráví tyto příjemné chvíle po svém.

Přejeme Vám co nejlepší a neklidnější prožité chvíle v nejhezčím ročním období, kterým jaro bezesporu je.

ZPRÁVY Z ÚŘADU

PITNÁ VODA

V loňském roce 2022, ale i již dříve jsme postupně zjišťovali, že vydatnost původního vrtu pro pitnou vodu z roku 1969 klesá, a to zásadně. I když jsme mohli posílit zásobování vodojemu z vrtu nového a učinili tak, přinutily nás okolnosti oslovit odborníky, hydrogeology a celý vrt zregenerovat tak, aby se vrátila v co největším rozsahu jeho vydatnost.

Po doporučení hydrogeologů z regionu jsme se obrátili na firmu SG Geotechnika Praha a.s., kteří nám naznačili postup, jak by se situace měla vyvíjet. Nejprve byla provedena odborná kamerová prohlídka výstroje vrtu, která byla zdokumentována, a byla vypracována zpráva o stavu výstroje – pažnic. Dále bylo provedeno karotážní měření, což je soubor odborných metod, ze kterých je zpracován výstup, a je navrženo řešení regenerace neboli obnovy vrtu.

Dále byl vypracován projekt a podrobný položkový rozpočet. Z cenových nabídek byla ZO vybrána nabídka firmy Vodní Zdroje a.s. za bezmála 300tis Kč. Na tuto akci bude obec žádat o dotaci Státní fond životního prostředí z výzvy „Posílení zdrojů pitné vody“, jejíž maximální výše poměru může být až 70/30%. Regenerace proběhla na konci měsíce března.

Dovolte mi, abych se ještě vrátil ke kvalitě pitné vody ve vodovodním řadu v posledních měsících.

Protože původní vrt je odstaven, plníme vodovodní řad z vrtu nového, realizovaného v roce 2020. Protože je tento vrt zásadně hlubší (119m, ten původní je 65m), je voda chuťově částečně odlišnější, nicméně není špatná ani závadná. Ze zákona jsme povinni provádět pravidelné rozbory vody a také je zveřejňovat, takže se můžete konkrétně o výsledcích přesvědčit na našem webu obce. Tato voda obsahuje více vápníku než z původního vrtu, protože s větší hloubkou logicky přibývá obsah vápníku. I tak je ale toto množství na spodní hranici tolerance.

Takže když to shrnu, řešíme tuto situaci a jakmile se vrátí vydatnost původního vrtu, mělo by vše být jako dříve. Ještě bych rád podotkl, že jsme nesmírně rádi, že máme vlastní zdroj vody a že jsme vynaložili nemalé úsilí tento zdroj vybudovat. V případě potřeby jednotlivé vrty mezi sebou alternujeme.

Není však důvod, aby někdo tvrdil, že se naše voda nedá pít.

ODPADY

Jak se říká, opakování je matka moudrosti. Na jaře, stejně jako na podzim, se konají sběry tříděného odpadu. S termíny jste byli seznámeni již na vývěškách, na webu nebo formou SMS.

Rádi bychom Vás požádali, abyste tyto možnosti využívali, ale nezneužívali, a vždy ukládali pouze odpad, pro který je ten daný sběr určený. Abyste odkládali také odpad pouze do připravených nádob nebo pověřené osobě, pokud je přítomna, nikoliv do okolí sběrných nádob. Podobně je to u kontejnerových hnízd na plast, sklo, papír. Vždy odkládejte odpad pouze do nádoby k tomu určené. Nikoliv do jejího okolí. Takovým jednáním byste se mohli dopustit přestupku a tím se vystavit pokutě až do výše 50 000 Kč. Pokud nastane situace, že jsou kontejnery plné natolik, že ani po stlačení se do nich nic nevejde, nezbývá, než si odpad odnést zpět domů a počkat na vývoz. Zajistit větší množství kontejnerů již není ekonomicky možné. I přes navýšení ceny za odpady v roce 2022 obec dotovala likvidaci odpadů částkou 140 000 Kč z obecního rozpočtu. A ceny za likvidaci se i nadále zvyšují.

U bioodpadu bychom Vás chtěli poprosit, abyste se snažili, co nejvíce kompostovat. Pokud se jedná o větve, které nemáte možnost seštěpkovat, je potřeba je nakrátit, aby zabíraly co nejméně místa v kontejneru. Vůbec nejlepší varianta je vyvézt větve na čarodějnický oheň ve stanovené termíny. Na konec bychom chtěli poděkovat těm, kdo k tvorbě a likvidaci odpadu přistupují zodpovědně.



autor: Adéla Lerchová

NAPOUŠTĚNÍ BAZÉNU

Přesto že dlouhodobě upozorňujeme na šetření s pitnou vodou, i nadále se objevují případy, kdy si občané napouštějí velké bazény, což se ve vodovodním řadu projevuje jako podezření na poruchu. Hledání takového úniku je značně časově i finančně náročné.

V případě nutnosti napouštění bazénu pitnou vodou z vodovodního řadu se prosím řiďte těmito pravidly:

Nahlaste plánovaný zvýšený odběr.

Časově si rozložte napouštění do delšího období.

Vyhněte se napouštění v období zvýšeného odběru vody. To je v týdnu od 18:00 do 22:00, o víkendech a především v hlavní letní sezoně.

Dodržováním těchto pravidel nám usnadníte správu veřejného vodovodu a předejdete škodám s tím spojenými.

PLÁNOVANÉ INVESTIČNÍ AKCE V ROCE 2023

PITNÁ VODA

V současné době probíhají dokončovací práce na regeneraci stávajícího původního vrtu pro pitnou vodu v Branžeži BŽ-1 z roku 1969.

VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ

V rámci úspor elektrické energie bude postupně, a to nejen v letošním roce, probíhat výměna stávajících světel za LED osvětlení.

REKONSTRUKCE PÁNSKÝCH TOALET

Ve čtvrtém čtvrtletí letošního roku dojde k dlouho očekávané rekonstrukci pánských toalet v obecní restauraci.

OPRAVA KOMUNIKACÍ

V měsíci květnu dojde opět jako každoročně k lokálním opravám povrchu obecních komunikací.

K větší opravě povrchu místní komunikace dojde v letošním roce v lokalitě „Kopeček“ v Nové Vsi. V současné době probíhá výběr dodavatele.

Dalším úsekem, který měl v letošním roce dostat nový povrch, bude úsek od bývalé prodejny v Branžeži směr Nová Ves ke křižovatce pod Kopeček.

UPLYNULÉ AKCE

PLES MYSLIVECKÉHO SPOLKU BRANŽEŽ

Dne 14.1.2023 jste se mohli společně s myslivci z Mysliveckého spolku Branžež pobavit na prvním letošním plese.

Myslivecký spolek Branžež do tomboly připravil mnoho krásných tematických výher.

HASIČSKÝ BÁL

Začátkem února, 4.2.2023, se po dvouleté pauze Sbor dobrovolných hasičů Branžež opět přichystal Hasičský bál.

Na sále v prostorách restaurace Na křižovatce se sešlo přes sto účastníků, kterým k tanci a poslechu hrála skupina MEDUSA ROCK.



autor: SDH Branžež

VÝROČNÍ ČLENSKÁ SCHŮZE SDH

Měsíc po Hasičském bále se také po dlouhé pauze sešli členové Sboru dobrovolných hasičů Branžež na výroční členské schůzi. Na schůzi byla přednesena zpráva o činnosti SHD a jednotky JPOV, finanční zpráva a kontrolní zpráva.

Letos byli do sboru přijati tři noví členové a zúčastnění byli také informováni o ukončení členství. V rámci schůze

Vladimír Svoboda starší oznámil odstoupení z funkce starosty SDH Branžež a na jeho místo byl zvolen Martin Drbohlav. Zúčastnění členové dále hlasováním souhlasili se zvolením Jakuba Čermáka do výboru SDH Branžež.

Svá ocenění za léta u sboru obrželi pánové Petr Najman a Jaroslav Janoušek.

VÝROČNÍ OBEČNÍ SCHŮZE OBCE

Týden po výroční členské schůzi SDH zastupitelstvo obce Branžež uspořádalo výroční obecní schůzi, na které byli přítomni seznámeni s hospodařením v roce 2022, s rozpočtem pro rok 2023 a s plánovanými investičními akcemi pro rok 2023.

DĚTSKÝ KARNEVAL

Dne 18.3.2023 jen pár hodin před výroční obecní schůzí obce se naši nejmenší spoluobčané přišli pobavit na dětský karneval připravený Spolkem pro obnovu tradic.

O zábavu pro bezmála 50 dětí se postarali animátoři Klára a Lukáš Günzlovi.



autor: Šárka Svobodová

ČARODEJNICKÝ OHEŇ

Větve na čarodějnice je možné navázat od pátku 21.4.-23.4. a týden na to 28.4.-29.4 na louku před Restaurací Na Křižovatce v Branžeži. Je zakázáno navážení pařezů, lepeného a čalouněného nábytku a jiného odpadu. Nechte si větve doma až na navážení a neodkládejte je do kontejneru na bioodpad. Takovéto odkládání nadbytečně navyšuje náklady na likvidaci bioodpadu.

SBĚR ELEKTROODPADU

Ve dnech 6.5 a 7.5. máte možnost odvézt elektroodpad na dvůr za obecní úřad. Do tohoto sběru patří veškeré vysloužilé elektrospotřebiče, ale musí být kompletní. Do zpětného odběru nepatří: žárovky a zářivky, výbojky, bojler, cartridge, hrací automaty, pouliční osvětlení.

SBĚR ŽELEZNÉHO ŠROTU

V neděli 7.5. po 13. hodině objednou hasiči vesnici a budou shromažďovat na vůz vámi připravený kovový odpad. Neshromažďujte šrot zbytečně brzo před svými pozemky, aby nedošlo k jeho zcizlení. Pokud potřebujete pomoci s většími kusy železného šrotu, obraťte se prosím telefonicky na pana Vladimíra Svobodu ml (602 262 183). nebo Martina Drbohlava (774 403 724).

DĚTSKÝ DEN

Nenechte si ujít dětský den, který pro vás a vaše děti připraví Spolek pro obnovu tradic ve spolupráci s SDH Branžež dne 3.6. na dětském hřišti. Pro děti bude připraven program s již prověřenou animátorkou Klárou.

HISTORIE VODNÍCH PLOCH V BRANŽEŽI A OKOLÍ

Rozpadlé zavlažovací kanály i hráze bývalých rybníků, a to nejen v Branžeži a okolí, dokazují, že dříve měli lidé jiný vztah k vodě než dnes.

Při studiu katastrálních a vojenských map bylo zjištěno, že proti dnešku byla dříve krajina chudší na vodní hladiny, než je tomu dnes. Bylo to však jen závěrečné stadium dlouhého vývoje. Na přelomu 18. a 19. století, kdy podrobné mapy vznikaly, vrcholila snaha o co nejracionalnější využití veškeré půdy. Lesy byly šmahem káceny, rybníky vypouštěny a získané plochy osévány s naivní důvěrou, že vynaložené prostředky se musí rentovat. Vodu, která byla častou příčinou živelných pohrom, se snažili jednotlivé majitelé odvést co nejdále a nejrychleji od svých objektů. Rychlé odvedení vody způsobilo okamžité zvýšení průtoku čili povodeň a ochuzení půdy o potřebnou vláhu vyvolalo suchu mezi dešti.

Rybníkářství bylo ve středověku výnosným podnikáním, proto patřilo mezi přísně střežená privilegia vrchnosti. Umožňovalo racionální využití množství málo úrodné půdy, ale zároveň i nezáměrnou regulaci vegetačního mikroklimatu, kdy vodní masa působila jako akumulátor vyrovnávající denní a noční kolísání teploty a vlhkosti.

V Branžežské pánvi nezbyl v padesátých letech dvacátého století ani jeden rybník. Po zatrubnění potoka na návsi v Branžeži byly vyhloubeny později dvě hasičské nádrže (Branžež a Nová Ves).

Ještě roku 1951 byly zbytky Moštějovských rybníčků (Horní a Dolní) pod studánkou Hrdinka zasypány odtesanou skálou u staré školy. O jejich definitivní zánik se postarala poté vojenská střelnice, respektive střelnice Lidových milic zde provozovaná.

Pod vsí v široké zatáčce pod cestou od hospody v č.p. 22 k Nové Vsi ležel rybník Velký Zdobín. Malý Zdobín byl nad ním oddělen cestou do Nové Vsi, kde se v růžku pod Čapkovou vilou č.p. 12 v zimě bruslivalo, nebo v konci údolí Dola, a pak byl napájený pramenem U Žlábků a jeho hráze tvořila silnice mezi hospodou a č.p. 23, historicky zvaným Samota Zdobín.

Níže po proudu pod Velkým Zdobínem ležel rybník Kabelka. Po jeho hrázi vedla cesta ke staré salaši, kde v trávě vedle cesty ležela ještě nedávno stará dřevěná výpustní roura rybníka.

V zatáčce silnice ke Kněžmostu, již na rozhraní katastrů Branžeže a Kněžmosta, býval rybník Neřád. V 60. letech 20. století byla jeho hráze rozvezena a tvoří jen mělký

terénní stupeň. Přitom bylo nalezeno výpustní zařízení a dlážděné koryto.

Další hráze patří dnes neznámému rybníku, který byl již roku 1842 loukou. Dále přijdeme ke Kaprováku, který v roce 1842 ještě existoval stejně jako Skalečák čili Skalecký rybník, poslední na našem potoce. Po jeho hrázi jde cesta k mysliveckému zařízení Skalka a dále na Velkou Pláň.

Soutok branžežského potoka a Kněžmostky pod Skalkou zadržuje rybník Patřín, ze kterého vedl náhon na mlýn v Kněžmostě. Název tento rybník patrně získal podle konšela obce Kněžmost Patřína ze 16. století.

V katastru Branžeže býval ještě rybník Hejtmánek, po němž zůstalo místní pojmenování mezi Brdečkem a Černými loužemi. Hlavní vodní plochou býval vždy Velký čili Hrubý Komárov, po zhruba stoleté odluce znovu napuštěný jako investice vyvolaná těžbou uranu ve Stráži pod Ralskem a Hamru na Jezeře. Napájí jej hlavní tok Kněžmostky, která oficiálně pramení v bažině vpravo od cesty Nová Ves – Srbsko, ale potok lze pod názvem Jalová strouha sledovat lesem až do Dobšic, kde hraničí s povodím mladoboleslavské Klenice. Mezi Dobšicemi a Srbskem využívají cesty a silnice hráze nejméně tří dnes neznámých rybníčků.

Pod Velkým Komárovem, dnes víceméně pod navážkou parkoviště u bývalého Hotelu U jezera, ležel Malý Komárov. Na druhé straně silnice k plázi, pod jeskyní Oko začíná kaňonovitě údolí s relikty rybníka Suchého (skalní tunel), Žlunského (pod skalním přewisem je vytesané stavidlo dodnes) a z větší části zabahněného Drhlenského rybníka s historickým „Drhlinským mlýnem o dvou kolách“. Z boku přiléhaly dva Farářské rybníčky, z nichž spodní je dnes jen tábornickým hřištěm.

Vzhledem k malému spádu byly tyto rybníky vesměs jen chovné, bez mlýnů. Jejich velikost nebyla udáváná plochou, ale výtěžností, resp. úživností. Děly se na násadové, např. Drhlinský na 35 kop, a výtažní, „kamž se dává plod dvouletý, aby ztříletěl“.

Zdrojem informací byl soukromý archiv pana Josefa Prskavce. Článek byl zpracován Martinem Drbohlavem na základě jeho podkladů.

JUBILEA

V červnu oslaví své životní jubileum 80 let paní Marie Banýrová z Nové Vsi a paní Marie Paříková ze Zakopané a 75 let paní Jaroslava Rejzková z Branžeže.

Blahopřejeme a přejeme především pevné zdraví a hodně spokojenosti.